ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1038 · ՇԱԲԱԹ — 2 — ՅՈՒՆՎԱՐ — 1871

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին ի Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ ի Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Խրատանցիք թերթի գին 30 փր.
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 ղուրուշ, երկու անգամի համար 60 փարայ, աւելի անգամներու համար 40 փարայ.

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գրուած լրագրաց համար ծախքը խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագրի — Յղելու է ուղղակի, Կ. Պոլիս, Չէմպէրլի թաշ, Մասիսի գրատունը։
Յանձնուած ձեռագիրք չդարձուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ՅՈՒՆՎԱՐ 2

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

1870 ԹՈՒԱԿԱՆԻՆ ՎՐԱՅ ՀԱՄԱՌՕՏ ԱԿՆԱՐԿ ՄԸ

Անցեալ տարւոյն սկիզբը 1870 թուականը ողջունած ժամանակնիս ամեն մէկս քաղցր յուսով քաջալերուած էր. Եւրոպական աշխարհի վրայ ընդհանուր հանդարտութիւն կը տիրէր. մեծ պետութիւնք խաղաղասիրական յարաբերութիւններով կը շնորհաւորէին. ժամանակ մ'ալ՝ որ Եւրոպիոյ քաղաքին երասանները իր ձեռքը բռնած կը թուէր, նոր տարւոյն սկիզբը ազատութեան դաշնադրութեան այնպիսի յարաբերութիւններ կընէր, որք համայն աշխարհի անդրդուելութիւն կաւելցնէին. Բայց դէպքերն հակառակն յայտարարեցին, եւ գիտցող դարաւոր նոյն մեծութիւն ձեռօք Ահա թին պատերազմ' մը, որոյ նմանը կրնայ բռնկիլ թէ սպասուած չէր. յանկարծ պատճառ մը Եւրոպայի երկու ամենէն զօրաւոր ազգերը մեծ պատերազմի մէջ մէկէն 'ի մէկ երբեմն Հռոմէական թագաւորութեան համար, խաղաղական խառնակութիւններով դաշնադրեց ջնջուեցան միահամուռ տարածքով բնիկ այն գահէն, որպէս պատերազմ ընծայելի կուսակցութեանց, եւ Գաղղիոյ հզօրագոյն բանակներ մեծամեծ զօրականութիւն մը տարածուելով ինկան, Նախախնամութիւնը պատժեց Հռոմէացին, բայց Հռոմէն գետ իր ուղղութիւնը կը շարունակէ, եւ յայտնի չէ ն'ըլլ ինչ մօտի մարի։

Բայց Եւրոպիոյ կարեւոր մէկ մասին վրայ փլթած փոխութիւնն իր ազդեցութիւնը համայն աշխարհի վրայ տարածեց. փանուածութիւնն ու աղքատութիւնը ծանրացեալ զգացուցին, անհատ մարդիկ եւ ազգեր իրենց կործանումին, եւ պատերազմին սարսափելի հարուածը մեծ նշանաւոր դժբախտ բազմաթիւ ընտանիք անոր հարուածէն տուժեց չմնացին։

Այսպէս ահա խաղաղութեան եւ քաջալերական յոյսով սկսած 1870րդ քաղաքական տարին տխուր կերպիւ կը վերջանայ, եւ նոյն վիճակին մէջ կանցնինք 1871 թուականը։

Ցաւալի կամ մխիթարիչ մտածութիւնք որ նոր տարին եթէ նախորդին պէս դժբախտութեանց չունենայ, անոր պէս ալ չվերջանայ. աշխարհս էր պատերազմի չունեցող դարն. Արեւելեան Հարկերուն վրայ նշմարուած ամպերը փարատին, ընդհանուր խաղաղութիւնն ապահովի, եւ հանդարտ ու գոհ սրտով 1872 թուականին հասնինք։

Շարժուս հասած հեռագիրները իրենց հաղորդած ընդհանուր լուրերով քաղաքականութեան հետաքրքրական ըմբռնողութեան շրջանը կը բերեն Երկու պատերազմող ազգաց միջեւ անդունդի խաղաղութեան միջոցներ. հաշտութեան տեսնուած ամեն կողմանի համար որոշուած պայմանաւ կանուխ ընդ ջնջելով պէտք է փնտռել, պատերազմի ահաւոր ելքը հիմայ որ ամենուն դրական մտաց մէջ կը ձգտէին. թէ պատերազմ ամենէն ժամանակ մեր փանուածութեան մէջ մնալուն։

Հեռագիրներս այս շաբաթ լու— րը տուած ժամանակներն չեն ըսեր, թէ 4—500 հազար զինուոր Փարիզու եւ անոր շրջակայ կողմերը, Բոլսի, Տիւրքօ եւ այլ զօրավարներն ինչ կրնան՝ Օ՛ր Մօլթքէ ինչ նպատակ ունի 'ի վեր ձեռք առնուած պաշարման պատերազմական եւ յառաջադրական յարաբերութիւնները, որոց վերջնական հետեւանք կը գրեն. ո՛ր մէկն այն հաշուառոր ծրագիրը, որոյ յաջողութիւնն անկախապէս կը հաստատէր, ո՛ր մէկն փարիզի ժողովրդեան ընդհանրական անդրդուելի ուժը, որով պաշարեալ քաղաքն ինքզինք վրայ յարձակիլ, գործել կամ դիմադրել յաջողիլ կամ մեռնիլ կը փնտռէ. Ասոնց նշանը չունենալով հեռագրաց մէջ, Յորդանանի պէս որ Պրուսիական դէմերը յաղթական ընդհանուր Փարիզի առջեւ, եւ գիտենք որ խորհրդակցութիւններ անհնարին չեն դժուարին, որոնք մի պարզ մէջ ամենակարող կերպ ընդունի կայ այս վերջնական պատերազմին որոշումը է, փարիզի դուռը ընդունած կը համարի, եւ դրսէն գործող սպառողական ընդհանուր հողին մէջ է. իսկ եթէ ամենափառական դաշնակի մը կայ մէջը, այն ալ այսօր կամ վաղը յայտնի կըլլայ։

Գաղղիոյ գաւառաց մէջ գծուող ռազմական դէպքերը կը շարունակէ. Պարոնական բանակները քաջ սա ձայն կը կուտէն թշնամւոյն պատերազմական դիրքերէն գէմ, եւ յաղթութիւնը առ կը ծախեն անոնց. սակայն այն ամենամեծ յաղթութիւններ ձեռք կը բերեն. բաղդի բաղդաւոր քամի ազատ յաղթութիւն մը գտա չկրցան ըսել, որպէս զի փարիզի ազատութեան կշիռն՝ Արեւմտեան պատերազմականութիւններն ալ մէկ կողմէ անկախ ինքնաւորութեան ընդհանուր ազատագրութիւնները կը կոչեն, որոց համար կրնան թէ ամէնուն մինչեւ մէկ առմիս Գաղղիացւոց զօրութիւնը դիմաց կենդանական, եւ այն ժամանակ առաւելագոյն յաջողութեամբ կրնան պատերազմել թշնամւոյն դէմ. Բայց մինչեւ այն ժամանակ փարիզ պիտի կրնա՞յ դիմանալ. Այս է խնդիրը։

Գաղղիոյ երկիրներէն եկած ասիական վրայ տարածուած մը կրնայ առնել Հեռագրով հաստատեց, թէ Գաղղիոյ Շարլը քաղաքին Պ. Համս-Լիպենէն Եւրոպային անուն Գերմանացի դաշնակից մը գրած է Բեռլինի կողմէ յարգելու։

« Այն օրէն 'ի վեր որ պատերազմ ներքուստ զինուորն մէջ մնաց, մեր փարած կեանքը սաստիկ աւազակի կեանք է. Ախտաւորք չորս շաբաթ ի որ եղողներն ամբողջ պարգեւ երկիրներէ կանգնեցան. վերջին ամիս առաւօտէ մէջ քաղաքներու ու գիւղերու մէջ ցանկ ալ բնաւ բան մը չէր մնացած ամենուրեք, ալ ամեն գործ ամենուր վրայ թշնամիներ կը տանէին, որք աշխատանքով կը գործեն մեզ. «Այն բան մը չանենք ասոնց. հաց չկայ, մս չկայ» Այս վերջին խօսքերը Եւգենիայ Գերմանիացին գրեցին. իրենց ահաւոր վիճակը մեր երկրին ամբողջութեան էր կրենց.

« Ամբողջ Գաւառնոյս պարէնը բաղդաւորն սպառած է. Երբեմն ծովկեր եւ ծախ քաղաքները բնակիչները մարդկութեան սարսափելի բնած են. Ցաւալով մարդիկ, որք եւ կանայք իրենց տուն կը փնտռեն մեր դուռը խաւարին երբոր առանց կը բանան իրենց. մեր ամենէն բնակիչ ողորմելի պատառ մը չկայ հաց ընդ գրաւնալ իրենց նոյն ողորմելի ամուսն համար. Այս պատահմունք ամբողջ միոյ առեկի տեղութեան կաւելցնէ գեղջուկ ազգաբնակութիւն վիճակը։

« Տերէհ բաղդաւորութիւնը սոսկալի հիւանդութիւն է։ Փրկիչ գիւղին մէջ պառաւ հանէն մ'արձակուած ամեն մէկ հրացանի փոխարէն սուսեր ազատ է։ Փնտրը գեղն մէջ մեր ձիաւորներէն մէկն սպանուելուն համար կործանեցին ու ջնջեցին 'ի միջ մնացուած է։ Յունուարին բաւութիւնը, որոյ մէջ վառ էր մէկը գտնուող եւ մեռածներու գետիններ կը ամուսնան պատուի արդարութիւն մը կրնէր, որ թէ եւ այրել գիւղը վրայ հասած էր. չը կլլի զան թող եւ ասիկ ամեն գեղջի։

Այս բանսնին ազնիւ կարդալ եւ նամակի թող համաձայնի մեզի բնիկ թէ այս գոյն քաղաքակրթութեան զար է։

Մեզի անձնասուրութեան գետ բարեկամը կը շարունակեն Գերմանիա գէմ գօտէ Գաղղիոյ «Պոլիս կործէ»։

Հանդէսը Պ. Լէպլէյէ անուն թղթածրարի դրոյց փաղաքշական մը գրած է.

« Ըս պատերազմական դէպք իմ. խ դինուորական պարտականութիւնս մինչեւ ծայրը կատարել են անոր պարտքն.

« Դրակներուս հնազանդեցաց մինչեւ հնազանդին վերջին աստիճան. զինուորաց պէտքերն տալու թշնամիներու յանձնեցի. իմ ծննդաբերականը զինուորներուս միջեւ. երբ սկիզբը յառաջադրականներն ալ ըսել ըլլալու սիրելութեանս զգեստուցի։

« Ասոր վերջին պատուոյ մը կը փոխւ իմ կապարեկ այն է սրտով ամէնուն մինչեւ ծայրը կատարելու կը զար։

« Ցնցու պատերազմական գերի ըլլալով խուսափումի մեր ամենամեծ պատիւն քանի մը մեծ հաւաքածու ընկերս, այս մեծ համբոյր, ինչպէս կըսէ Միւրէ, կրնայ խօսիլ հիմա։

Պ. Պալէն Մարուշեանը Մէյն եւ 80000 զօրաց բանակ մը յանձնեց առանց հրացան մը արձակելու. Ահնուն որ այս գործին կը հանէն, թող ըսեն, բայց անոնք որ անոր անձնատուութիւնը ամբողջ եւ մեկնաբանել կը համարին, բայական թող դատապարտուին։

« Գննութեան առաջնոյն մը պէտք է գտնէ Պ. Պալէն Մարուշեանին ընթացքը, եւ բանակին ալ պէտք է իր գտածն ըսէ այն ատենին առջեւ։

« Ըս պատասխան եմ հաստատելու թէ.

1. Ֆէսթուն ամբողջ անձեան ութ երեքն եւ (4 անգամ), Պ. Պալէն Մարուշեանը փոխանակ իր պարտականութեան դէմ մեր մէջ կենալու՝ թշնամւոյն հետ բանակցութեան մտաւ.

2. Այն փոխանակ 'ի վեր երբէք գերմանացւոց յաջողութեան թշնամեաց գիծերը պատռելու փորձ մը երբէք ամբողջ բանակը դէպ ի առաջ. եղած քանի մը կռիւները, Բէլլեվիւ, Լադմիրովին, Բանակին անձամբ յառաջխաղացութիւնը հաղորդելու համար միայն եղան, որ տեղը կենալու ամենեւին եւ նախանձորդ կը համարեր երկու. բայց այն կռիւներուն ալ զօրաց մէկ մասը միայն մասնակից եղաւ։

3. Մեզի ասոր կենալու զինուորութեան ամենողջ պաշարմանութեան երկարելու համար բնաւ միջոց մը ձեռք չառաւ. Ցօղքերը ցնցիս մէջ, Միացեալ եւ գիւղին էր զօրաց պարտաւորել երբէք առնուած պարէնին եւ խոտին գրասաւորութեան ընդհանուր չառնուեցաւ, Միրօս դարաւոր համար, ձիերը զօրքի կը բարկացան, եւ քանի մ'օր հացը պատշաճաւորեն ծանուցանէ թէ մարդոց համար ալ գարեն չկար. իր զօրքերուն հնար եղածին չափ կերակ միջոցի մէջ փախցնելու հնարաւոր զօրութեամբ մ'ուրիշ կերպ չէր ըրեր։

4. Վերջապէս անձնատուութիւն բանակ (հոկտ. 20 ին արտասանուած մահաբեր), մինչեւ վերջին վայրկեան այնպէս հաւաստեցին զօրաց թէ քանի մը օրուան թողուէր թշնամւոյն գիծերը պատռելու. Պ. Պալէն Մարուշեանին ամբողջ բանակը պզտիկ համառօտ հրամանատարներուն վերջին խօսքն այս էր մեզի. «Ինչ որ ալ ըլլայ, պատիւ եղեք որ զինուորական պատիւն անարատ պահէք միայն»։

« Ցնցուորական պատիւն անարատ է պահէք 80000 դերձ եւ 600 թնդանօթով անձնատու զօրաց մ'առանց կռուելու թշնամւոյն յանձնուեցաւ։

Փարիզէն հեռադրութիւ կը գրեն.

« Մեր վերջին օդապարիկներէն մէկով գրուած օդանաւորդներէն մէկը

կառավարութենէն յատուկ պաշտօն մը մեր գաւառացին զինուորաց հաղորդել նորօրինակ սատակել զէնք մը, որ Փարիզի մէջ փորձուելով՝ սքանչելի արդիւնք ունեցաւ։

«Այս զինուն պատրաստութեան եղանակն ամէն առաջ ուշադրելով գիւնեցաւ, բայց տրուած բացատրութիւններն թերի ըլլալուն չկրցու յաջողիլ։ Նոյնն Թուրքի կառավարութիւնը խնդրեր էր որ լաւ անգիտութիւն ունեցող յատուկ գործակալ մը ղրկուի, որ կարող ըլլայ ջինեալ բացատրութիւնները տալ [illegible]։

«Այս տողերը գրած ժամանակիս մեր ղրկած անձը յաջողութեամբ Գաղղիոյ գաւառները հասած է, եւ թերեւս արդէն գաւառաց մէջ սպառազինեալ զէնք մ'ալ առնուցած է այդ այն պաշտպանութեան համար։»

Կը պատուիրենք հարցնել թէ այս նոր զինուոր՝ եթէ սատյ է՝ Փարիզցիք ո՞ր ժամանակի պահած են, արդեօք Փարիզ առերաւ ըլլալէ ետքը պիտի ոգտուեն։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գաղղիական

Մարսիլիա 11 յունվ.

Փարիզէն յունվ. 9ին եկած լուրը կը ծանուցանէ թէ նոյն գիշերը շատ մը ռմբաձիգ ռումբեր ինկեր են Պանթէոնի շրջակաները։ Երեք մեծ ռումբ Բիւլիէի եւ Վալ-Տէ-Կրասի հիւանդանոցներուն վրայ ինկեր են։ Սէն ժողի թաղը կը ռմբակոծի փողոցէ փողոց ամփոփուի է։

Մեզօն—Փիօշարի կողմը յաջող կռուիւ մ'եղել է։

Բրուսիական

Հօս ձիւն եւ մէգ։ Երէկ Վէրտէր զօրավարը Վէզուլի հարաւակողմը Վալբոսի քով Գարիպալդիի զօրքերը զարկաւ եւ 800 գերի առաւ։ Յաննէսերէկ դրկումը՝ 9ին Մօնպէլիարի քով Կարիպալտեան մէկ յարձակում վանեց։ Յունվար 9ին Վէրտէր յառաջ քալելով Վիլլէրսէքսէլը առաւ։ Գաղղիացւոց 20րդ զօրաբանակին 2 հրամանատար, 14 սպայ, 500է չափ մարդ եւ 2 դրօշակ կորսնցուց։ Թշնամւոյն [illegible] որ 18րդ զօրաբանակին օգնութեամբ մեծ զօրութիւն ներկայացուց, [illegible] Վիլլէրսէքսէլի եւ [illegible] մէջ։

Ամիան 10 յունվ.

Բէրօն անձնատուր եղաւ, 3000 են առեր գերի։

Գաղղիական

Պորտօ 10 յունվ.

Յունվ. 5 թուականաւ հրամանագիր մը կը ծանուցանէ թէ 1871ի գաւառն զինուորութեան կոչուին անմիջապէս պիտի կատարուի։ Այս զինուորագրութեան մէջ պիտի հաշուին այն գաւառն բոլոր երիտասարդները, որք առանց վիճակահանութեան զինուորելու յարմար ճանչցուած են։

Պետերը գործակալին անցկեալգիրը կը հերքէ Բրուսիացւոց հեռագիրները, որք Բարոմի առջեւ իր ասբած յաղթութիւնը սուտ կը հանեն։

Պորտօ 11 յունվ.

Մանէսէն երէկուան թուով Շանզի զօրավարին գրած անցկեալգիրը կը ծանուցանէ թէ Ֆրէտէրիկ Շարլ իշխանին եւ Մէքլէմպուրկի դուքսին բանակներուն յունվար 10էն ի վեր գերիներուն եւ Մանի հարաւային արեւելեան գիւղերուն վրայ բրած յարձակմանց պատճառաւ՝ Գաղղիական զօրագունդերը՝ կանխաւ որոշուած դիրքերուն վրայ քաշուելու պարտաւորեցան։ Գաղղիացւոց կորուստները զգալի են, բայց թշնամին ալ մեծ վնաս կրեց։

Փօլոնիայի կայսէն յարդին Վէրսայլի թղթակիցը կըսէ թէ Գերմանական բանակները խիստ յոգնած են պատերազմէն, եւ Վէրսայլ կենաց անձկալին է։

Գաղղիական

Պորտօ 11 յունվ. իրիկուն.

Գ. Համպեթէն օգտակար յունվ. 10էն հետեւեալ լուրը կ'ստանանք

Ռմբակոծութիւնը խիստ սաստկացաւ։ 2000 պրուսիացիք ռումբ ինկան այս գիշեր Փարիզի մէջ, եւ Պանթէոն Օտէոն, Սորպոն, Սէն—Սիւլփիս քանի մը բարեգործական խնամատունք եւ բազմաթիւ տուներ վնասուեցան։ Քաղաքը լուռ պահեր է, եւ բնաւ վախ չցուցներ։

Քօրսոէն յունվ. 6 թուով լուրեր հասան հօս [illegible] եւ մեծ գոհութիւն պատճառեցին. յանուն [illegible] վերջին [illegible] է։

Փարիզեան զօրքերը յունվ. 10էն հետազօտութիւններ ըրին դէպ ըլթրաուրիկի երկաթուղին եւ Փլամար, Բրուսիացիներն իրենց դիրքերէն փախչելով ու [illegible] քանդեցին։

Բրուսիական

Վէրսայլ 11 յունվ.

Պաշտօնական— Փարիզի բերդերուն ռմբակոծութիւնն ու [illegible] կը շարունակէ, [illegible] յառաջ քալելով գործողութեան սկսան։ [illegible] Մեր կորուստն է, մեռած ու վիրաւոր, 2 սպայ եւ 7 մարդ։

Վէրսայլ 12 յունվ.

Պաշտօնական։— Մանի վրայ քալող մեր զօրաբանակներն երէկ [illegible] մինչեւ [illegible] 7 թնդանօթ եւ միթրայլեօզ առինք։ Յունվ. 10էն մեր ձեռք ինկած գերիներուն թիւը 2000 էին, ինչպէս ծանուցին, այլ մեր մէջին զօրագունդերը միայն 5000 գերի եւ 4 միթրայլեօզ առին։ Վէրտէր զօրապետը Վէզուլի ձախ կողմէն յառաջ քալելով [illegible] թշնամին, որ կրնար իր [illegible] 10ին իր յառաջխաղացութիւնը [illegible] առանց կռուի։

Բէլֆոր 12 յունվ.

[illegible]

Բօնէր 11 յունվ. իրիկուն—Այսօր Մանի հիւսիսային կողմէն [illegible] յաղթական կռիւներ [illegible] եւ Շաբէի քով 10000 գերի առինք։ Մեր կորուստը շատ մեծ չէ։ [illegible] Մանի վերայ պիտի քալենք։

Գաղղիական

Պորտօ 12 յունվ. իրիկուն.

Շանզի զօրավարին անցկեալգիրը Մանի մօտ ճակատամարտ մը կը ծանուցանէ։ Յունվ. 11ին բոլոր օրը մինչեւ գիշեր թշնամին ամէն կողմէ յարձակում բրաւ՝ բայց Գաղղիացւոց բանակը դիրքերն ամրապէս պահեց [illegible] որ գիշերուան վրայ թշնամւոյն ձեռքն մնացաւ. այլ եւ [illegible] պատերազմութիւններ եղած են։ Այսօր թշնամւոյն կողմէ նոր յարձակում մը կ'սպասուի։ Գաղղիացւոց կորուստ զգալի է, բայց թշնամւոյն կորուստը խիստ մեծ։ Յունվ. 10 թուով [illegible] մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ թշնամին բոլորովին հալածուեցաւ [illegible]։

Բրուսիական

Թուրինէն — Բրուսիէն

Վէրսայլ 12 յունվ.

Յունվ. 10 էն եւ 11 էն յաղթական կռիւներ Մանի քով. բազում գերի, միթրայլեօզ եւ թնդանօթներ առնուեցան։ Մեր 3րդ 9րդ եւ 13րդ զօրաբանակաց կորուստները մեծ չեն. մանրամասն տեղեկութիւնք դեռ չեկան։ Գաղղիացւոց հեռագիրներն առաջին անգամ կը խոստովանին յաղթուած ըլլալնին։

Փարիզի ռմբակոծութիւնը ծանր ջառով կերթայ երեք օրէ 'ի վեր, թէեւ երէկ եւ մանաւանդ այսօր շատ ուժեղ արձակուեցաւ։ Քաղաքին պարիսպներէն թշնամւոյն արձակած կրակն հեռացնել կը սատակեն։ Այսօր երկու [illegible] կայ եւ [illegible], բայց [illegible]։

Թուրինէն — Թուրինէն

Վէրսայլ 13 յունվ.

Երէկ կէս օրէն ետեւ մեր 3րդ եւ 10րդ զօրաբանակները Մանն առին, եւ 9րդ եւ 13րդ զօրաբանակներն ալ յառաջ քալեցին մինչեւ Սէն—Քորնէյյի հարաւակողմը։ Շատ առաւելութիւնք առնուեցան. մանրամասն տեղեկութիւնք դեռ չկան։

Իտալական

Ֆլորէնցա 13 յունվ.

[illegible] զինուորել [illegible] միայն [illegible] պատրաստութիւն մը կ'ընէր։

Վէնսաւի հրապարակը քանդեցաւ։

Անգլիական

Թայմզ լրագիրը Կ. Պօլսէն հեռագիր մը կը հրատարակէ, որ կը հերքէ այն լուրը թէ Թուրքիա Սեւ ծովու խնդրին [illegible] Յունաց հետ համաձայնել կը փափաքի։

Տէյլ—Նիւզի մէջ հրատարակուած Վիէննայէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Աւստրիա [illegible] մէջ [illegible] պիտի առաջարկէ, որոց Բրուսիա ալ [illegible]։

Վիէննա 13 յունվ.

Ոսկի Գլխոց 121 75

Լոնտրա 13 յունվ.

Անգլ. Քոնս. 92¼—92⅜
Օսմ. Փոխ. բաց. 43¼—43⅜
» » գոց. 43¾—44
» Նոր փոխ. 50¼—50½
» Թուրք 44½—44⅝
Իտալ. հաս. 53½—53¾

[illegible]

1 յունվ.	[illegible] իրիկուն	00	00
2 »	[illegible]		
	[illegible]	50	04
	[illegible]	50	41

ԱԶԴ

Մեր [illegible] բաժանորդաց [illegible], եւ մանաւանդ [illegible] [illegible] թերթ հանել [illegible] 100 թերթի համար 150 ղշ. [illegible] 150 թերթի համար 180 ղշ. [illegible] թերթի համար [illegible] 75 ղշ. 60 ղշ. [illegible]։

Այսկէց առաջ [illegible] չենք [illegible] ճանչուեցանք [illegible]։

[illegible] մեծ [illegible] եւ [illegible] մեր գրեր։

Կը յուսանք որ լուսամիտ եւ ուսումնասէր ազգայնոց համակրութիւնը, որ մեր միակ նեցուկն ու փառքն է, չզլանալ օժանդակել մեզ քաջալերելու։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Յիւլիպէի Մէթասարիֆ Ալի պէյը [illegible] Մէթասարիֆ [illegible] Յիւլիպէի Մէթասարիֆ անուանեցաւ։

Կոնիա [illegible] պէյ [illegible] անուանեցաւ։

ԱԶԴԱՅԻՆ

Հինգշաբթի օրը [illegible] հաւաքուեցան [illegible]։

[illegible]

[illegible]

ԽՕՍՔ ՀԱՅԵՐԷՆԻՆ ՏԵՂ ԲԱՐԻՒ

[illegible] 1031 րդ. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

. . . .

[illegible]

« պիկար նկատելով անոնցմէ դժգո-
« հութիւն յայտնելու, որոնց՝ ինչպէս
« բոլ՝ գործելու միջոց միայն Թագ-
« րիր մը ներկայացնել է, մեծանունք եւ
« մեր Ս. Պատրիարք Հօր չորիշը բար-
« բերով խորհինք մշտապէս եւ յոժարէն
« խնդրենք մեր բարեկամ կառավա-
« րութենէն։

« Իսկ եթէ մեր ազգն ու ազնա-
« կանութիւնը միայն պատրիարքը ու վար-
« չութիւն փոխելու վրայ ուղղենք փոր-
« ձել կ'ընկմեթէ ստանդնել բան մը
« ըրած չենք ըլլար. վասն զի դժգո-
« հութիւնը նոյն պիտի մնայ, գործ-
« կալ ինչպէս որ բարենորոգութեան-
« նոյ փորձերը ցոյց տուած են, եւ ե-
« թէ անցեալին փորձերով չուզենք հա-
« մոզուիլ ժամանակն ու դէպքերը
« պիտի հանգեն զմեզ որ այս ըն-
« թացքով յաջողութեան վարչութիւն-
« ները ու պատրիարքները տալ պիտի
« չի կրնան բան մ'ընել։

Արդ. ազգիս ընթերցողը 'ի մեր հայեացք, լսարանը 'ի ձեռին բերի հետ թէ թերի տուած կամ մենք աս պարբերութեան մէջ պաշտպանութեան կամ չոգոբրդութեան վերաբերեալ բան մը կամ խնդիր մը, եւ եւ ա. պէտ մէկուն հանդէպ ինք, եւ կամ բանենք այն մերի խնդրակներուն թէ կամ կարգադրեն այնէկ հասկնան, կամ խնդրականութիւնը խնդրադրու-թեան հետ բնաւ չի շփոթէն, վասն զի այն եկեղեցին մէջ անհաւն վէճ եւ մեծ անջրպետ մը կայ։

Հիմա կը զգանք ըսելու թէ խորհիլը ուզելու, Թշնամանքը կար-ծիք լուսաւորել, նրանցը խաղաղա-րելու եւ ազատութիւնը անաստար-գել չեն նշանակեր բնաւ։

Ինչու երբեւ անհատ ազատ էր Թուրքը ու փնտրութիւնը 'ի յայտ ա-ծել եւ խռովման միջոցներ տար-ջօրելու, որոց վրայ կը յաւելում նաեւ հետեւեալ առաւելութիւնը։

Մեր ազգային իշխանութիւնը սակ բարոյական է, բարոյական իշխա-նութիւն մը բոլորովին անկեար կըլ-լայ՝ եթէ մնանդամ եւ ընդ. մէջս խոժ-ւըժանոց ու յարձակմանց ենթակայ ըլլայ։

Արեւմ. բարոյական փորձութեան 'մը անդամները ո'վ որ ըլլան, ինչպէս կրնան գործել մինչ մէկ կողմէն խոժ-ըրժանօք ու յարձակմամբ զանոնք ձեռքը կը ջխտենք, եւ միւս կողմէն եւս բարձրացող կ'առաջարկենք բան-բոլ գու փորձութիւն, ինչու չեն գոր-ծեր։

Այս որոշմանս տարբ է որ ոչ ոք յանձն կառնու ազգին ծառայել եւ յօժար ազգին ազնիւ, բայց աւելի բան է երբ փորձութիւն կամ պաշտօն-եայ մը իր պաշտօնին մէջ ուզղու-թեամբ չփոխուիր եւ յոփնայ կը դա-ռնայ. ուստ այն առեն խոժմէ զանոնք գործը եւ յաջողութիւն հր-ռատրեր ըլլարար, որ այս ալ քու եւ իմ անյաւ-նատարելի ազատութիւնն է։

Այս է իմ մտածում կարծիքս եւ այս իմ համոզումն, թէ անձերը պէտք չէ քննադատել այլ գործը։

Բայց կարգ. մը մեծ խնդրական գրութիւնն աստ հակառակ է. աղա-ցուցով փառօքը եւ ոչշոթեամբ խո-սինը ազատութեան գէմ մեղանչել իսկ հայհոյիչ ու Թշնամանքը ազատա-խօսութիւն, ազնուութիւն, ուղղախօ-հութիւն կը կարծեն, որ բատ իրա-ւանց անբարոյականութիւն եւ խնա-տակութիւն է, քան զմեծարելի ար-գիատութիւնն ամէն գհնդակ։

Եթէ կրցի հասկնել չա'ս լաւ, իսկ եթէ ոչ՝ խօսք հասկցողին չատ բարեւ։

ՄԻՍԱՆ

---

30 դեկտ. 1870.

. . . Խմբագիր.

Ձեր պատուական Թերթին 1035րդ Թուոյն մէջ Պէշիկթաշի թաղականացից ատենապետութեան ընդդէմ ստորագրուած նկատմամբ նամակ մի հրատարակած, որուն կը փութամք պատասխանել։

Երբոր Հոգեւորութենէն հարցը Արքապատ Պատրիարք Հօր հրամանաւ Պէշիկ-Թաշ փոխադրուած թաղականացն մենք էինք, բայց Պ. Նամսեպարեան կարծածին պէս խաղաղութեան պահմելը զանելու, պատճառ մը անձնականն ունե-ցած չենք։

Պարզենք խնդիրը։

Ս. Պատրիարք Հօր հրամանագիրը Գեր. Խորէն եպիսկոպոսի յանձնեցինք եւ անոր հաճութիւնը ընդունելէն ետքը երբ եկեղեցի էջանք, Տէր Մատ-թէոս քահանային չեմք գիտեր ինչ ազդէ Թելադրելով անմիջապէս մեզի մամենալով ըսաւ գոչել. «Զեզի չաղ-դարարեցի՞նք որ հոս չ'պիտի կոչ-ներ սա բռանեցէք . . . . . է. գուրս եկէք շուտով. եթէ ոչ՝ հիմայ կինուք ազդել, ջօղով հեղ դուրս հա-նել կուտյին»։ Մենք այս խօսքերուն առանց պատասխանելու՝ լուռ եւ հեշ պաշտօննիս կատարեցինք եւ յաջորդ օրը Ս. Պատրիարքի ներկայանալով բո-ղոքեցինք, որոր անմիջապէս փոխա-նորդ Ս. Հայրը իրիկուն խրատութիւնը քննելու համար։

Ակնկալի փոխանորդ Ամ. Տ. Յովհան-նէս հայրը՝ նկատելով Թերթու որ խռո-վութիւնը քննել եւ հրատարակելի մամաւ որ գժտութեան մը տեղի կըր-նար տալ . . . առանց խնդիրը քըն-նութեան ենԹարկելու կանչեց զմեզ եւ 'ի ներկայութեան Թաղ. խորհրդոյ հաշտեցուց զմեզ մեր քահանային հետ, եւ ազդարարեց որ մեր պաշտօ-նը երկին վարենք հոն, առանց նե-թական բան մ'աշտելու։

Ահա այս է խնդիրը, որով ոչ եթէ ատենապետութ, այլ իրաւամբ սակ նշուակի եղած է այն քահանային, զոր արդարացնել կը ջանայ Պ. Նամսեպա-րեան զմեզ խաղաղութ հաշտեցնել, ա-ռանց վայելիան մը խորհելու որ ե-կեղեցիէն ներծական չաձ չ'ազատելով քահանայապետութիւն ընդ անձ մը ինչ բանի համար գժտութիւն պիտի ուզէ ձգել իր պաշտօնակիցներուն մէջ, եւ թէ՝ առանց պատասխանելու Թեոլէն երևուն ինչ չաձ կրնայ որոտաբաւիլ։

Իսկ աւելի ըրած պիտի ըլլար Պ. Նամսեպարեան եթէ փոխանակ քահա-նային դատը վայրապար պաշտպանելու, եւ զմեզ յանիրաւի անատոանել ա-խատելու միայն իրողութիւնը յայտ-նէր եւ անոր վրայ խօսէր։ Բայց եթէ իրողութեան վերահաս չէր, իր հետա-քրքրութիւնը յագեցնելու համար կրնար փոխ. Ս. Հօր գիմել եւ աւելի աղէկ կ'ըրթալ խօսութեան խորը Թա-փանցել։

Պ. Նամսեպարեան կը յաւելու նա-եւ թէ մենք իրր թէ մէկ քանի տա-րի ալ գժտութիւն ձգեր եւ մէկ քանի անգամ ալ մերժուեր ենք ե-կեր եւայլն։ Այնպէս մէնք՝ որ տասնհ տարի մը եղած ըլլալն ամենուն չենք յիշեր, կը խնդրենք իրմէ որ հաճի այդ անգերան անունը խոնդել մեզ։

Յուսալով Մեծ. Խմբագիր որ կը հաճիք սոյն ձեր լրագրոյն մէջ տե-ղիք գտնել։ Մնամ . . . .

Բէշիկթաշի Եկեղեցւոյ Թաղականութեան ատենապետ Տէր-

Այս նամակէն յայտնի կը տեսնը-ւի, որ եթէ տուոգիս հեր փաթալ քահանային հետ վէճը մ'եղած է, մէկ քահանայ մ'է միայն, եւ ոչ Պէշիկթա-շի բոլոր քահանայք. հետեւաբար անդ-ւոյն քահանայական դասն անիրաւ էլոյ-տոմեքը, խոստովանք մը չունիմ եր։

. . . Խմբագիր.

Ազգային վարժարանաց խնամ հա-տին ներկայ տարւոյ եւ ձախորդ. վիճա-կին տեղեկուԹ. ընդ. դաս. չպատճառելք ազգ. աւելի սրտեր։

Ասոր երբ այնպիսի վարժարան մի կրանանաց որ բարեկարգ. վիճակի մէջ գտնուելէ զատ՝ նաեւ ազա-գային համար յայտի կուսայ, խնդ. մի կ'զգամ սրտիս մէջ, եւ կ'ըղձամ իմ գոհութիւնս հրապարակաւ յայտնել վարժարանին աներ...։

Մեծապատիւ վարժարանի համբաւ-ը չտարածուի 'ի վեր կը լսէի բայց անց-եալ օր առիթ ունեցայ նոյն վարժա-րանին այցելութիւն մ'ընելու, որ աւ-մենոյն ինչ բացական կարգաւորեալ գտայ։

Տեսայ վերատեսուչ մանկունք եւ օրիորդներ, որք անձանձիր կ'աշխա-տէին, առանց մեկբառին դանա-գան հարցումներ ընելով գոհութեամբ տեսայ որ յաջող կերպով կը պատաս-խանէին։

Օրիորդ Մանիկ Յ. Թագւորեանի յաջողութիւնը մանաւոր վկայակա-նութեան արժանի է, վասնզի պխտ-ցի որ նա ճաշակի եւ ընդունակու-թեան անկր պատմելուհի մ'է։

Հետեւեալ հոգաբարձու, որ հիմա բարեկամիս ու Վոլոմ. Պ. Օտեան է, գինաւ սրբած մէկ ուզերձն է, լից եալ օրիորդը բարեկամ յաջողութեան դրական Թաղումած ըլ-լալով կը փութամ գաղափարութեան հա-մար 'ի լոյս ածել։

« Վանմախորդ Տէր.

« Եթէ 'ի վաղուցնկի օրինակութիւն ազնարհեա տոսրիկ 'ի կիրս, 'ի փառա-ւորութեան յանձնայն ու նոյնութիւն իսկ՝ իցէ մխիթարութիւն խնդրանքի-ւ, նեցուկ ազգային, յոր յաւելոյ-տեղային եւ երաշխաւոր ինչ մարդ-կան գեղադոյն բարոյ անձանձրութեան, այն համար է. այո՛, համարոյ՝ որ-պէս յաջողական դաշար՝ նոյնպէս եւ բաշխող հեղինակ նոյն մեծու-թիւն է եւ սրբութիւն դաշտը, ա-պարոնք, մինչ եւ կոխոյք փղին անհետին ընդ ժամանակ հետութեան ժամանակի. համայն էակք եղծաւք յոյժէ զաւնեան յանդիման Թեան, չըր-ջի ամփ. այլ միայն եւ եթէ է ինչ յանել յայս որ փայլակնացոյս գոյանայ զնոյն խաւան ընդ. անմահութեան Աստուծոյ՝ յարժէ բարձրանալ էր։

Այո՛, Վանմախորդ Տէր, ինչպէս մեծ է համբաւ եւ արժան յանդուգն-Թեան, անխոյն եթէ Օրիորդաց մար-թեղի յանձնեց փորձառութեան իր գեղածիծաղ բարձ համբաւ ժողո-վրդեան մեջ չըլլայ եւ փառաւոր 'ի բարոյականութեան, օրինակ Բարձրա-ցանք զխորհրդականն անձամբ մե-ծութեան Աստուծոյ եւ Գաղափար վե-հանձնութեան բերկրանաց Թագէն խորհրդոյ։

« Ի՛ր, արդեօք Օտեանի միոյ օժա-ռիցի՝ ասանենք հանդիսանալ բա-զմաբեղութեան ազգի միոյ

« Փառաբանութեամբ՝ն ասասոր հանց Թանի յեն խնամ զաւակըա-կութիւն մարդկային ի խոհական կա-րողութեամբ եւ այնիւ գեղեցկագ նորա, բարձրական յանդուգն թինէ յանձնաքէութիւն ...եւ որ նորայա-ամբ բարձրութեանս ...
...եւ պատիւ ամ...

Վանմախորդ Տէր, բանդա պատ-մելի են յար հանդոսթեան ազգի միոյ, եւ մանաւանդ նորոյն՝ որոյ մը-տիկ իր է տեսանել 'ի ձեռաւ մեծու-թեան լոյսն անխախտութեան ազգին եւ պանծանաց ընդ. այն, որպէս յա-նուագ հրճուի ընդ նոր ինչ դասակ ձեր, որ պատուանի սաղմոսի ձեր...»

Նախ օրիորդին այս գործն հր-

բատարակելով չեմ ուզեր իրեն գո-վեստներ չռայլել, որ չփոցնեմ զայն ինչ օգուտ մը չունի. այլ կուզեմ յայ-տար ու քաջալեր կարգալ իրեն, որով անշուշտ զերկրին աւելի կրնեւր անգամներէն մին պիտի ըլլայ, որոց վրայ է հիմն ազգին յոյս ու ակնկա-լութիւնը։

Ազգային հոգեհօրը ըլլալու է Մեծապատիւն Էֆէնտին, որ յօդոտ եւ 'ի կրթութիւն առաջին Հայու-թեան չինողեր իւր ջանքերը։

ՊՆԵՍՆ

. . . Խմբագիր.

Մեծապատիւ Ազգային մի որ սո-փայութիւն ունի ամէն նոր տարւոյ բա-նկելը աղքատ մանկտիներով մխիթա-րել, Ազգ. Հիւանդանոցի կարօտեալնե-րը, այս տարի եւս յօժարեցաւ իր բարի սովորութիւնը 'ի գործ դնել նորերով.

Թաղ լոր	հոխայ	52
Ձաւիթ տաղափի	»	25
» սեւ	»	25
Բնկուզ	»	50
Լազիի	»	30
Բորքեւչի	հատ	800

Ի դիմաց Հիւանդանոցի կարօտե-լոց Հոգաբարձութիւնս հրապարակա-կան շնորհակալութիւն կը մատուցանէ Մեծապատիւ նուիրատու Էֆէնտիին։

Նոյնպէս շնորհակալութիւնն կը յայտ-նէ գեկտեմբեր ամսոյ մէջ հետեւեալ նուէրներն ընդ. Մեծ. Աղաներուն։

Մեծ. Նաւրամեան Արրաքամ եւ Ս-բապեան Կարապետ աղաներէ Թէսի-պէհի | հոխայ 13 1/2

» Նշանատէրեան Մարտիրոս աղայէ Նշխարայ | » 15

» Ցատեան Նիկողոս էֆ. դըլ. 135

» Ալաճաճեան Արաքել աղայէ » 45

» Բարեկէր անձէ մը բրինձ հոխա 77

» » » » սեւ... » 2 1/2

Հանգերձ Մեծ. Խմբագիրներն վեր հրատարակել ձեր պատուական լրագ-րոյն միջոցաւ։

31 դեկտ. 1870 Ատ. Հոգ. Ազգ. Հիւ. Դրան Հիւ.
Մեծ Նոր խան թիւ 49
Կ. Պոլիս

ՀՐԱՒԷՐ

Ընդհանուր ժողով Ներսիսեան Սանուց Ընկերութեան
'ի Խասգիւղ.

Հոկտեմբեր 4 ին գումարուած Ներսիսեան Սանուց ընկերութեան ա-ռաջին Ընդհանուր ժողովոյ կողմէն կարգեալ օրէնսդիր յանձնախումբն իր պաշտօնն աւարտած եւ ընկերու-թեան կանոնաց ծրագիրն պատրաստ-ուած ըլլալով կը խնդրուի ընկերու-թեանս անդամներէն ու անդամակցե-լու պատրաստ Ներսիսեան Սաներէն, որ հաճին ներկայ գտնուիլ անպատ-ճառ յառաջիկայ յունվար 13 չորեք-չաբթի օրը, 'ի Ներսիսեան վարժա-րան գումարուելիք ընդհանուր ժողո-վին, յորում վերջնական յանձնախումբն իր պատրաստած ծրագիրը պիտի ներկայացնէ ներկայ գտնուող ընկե-րաց գիտողութեանն ու վաւերացմա-նը։

Կարեւոր կը համարինք ծանուցա-նել նաեւ, կանխաւ որ մինչեւ ցայժ ընկերութեանս չանդամակցող ան-ձինք, որ կը բաղձան ներկայ գտա-նուիլ, պարտաւոր են մինչեւ ժողո-վին բացման կէսօր անդամակցիլ, ապա թէ ոչ՝ չեն կրնար ձայն ունենալ։

1870 21 դեկտ.
Խասգիւղ.

Ատենադպիրներ Դիւանի Ներս. Սանուց Ընկերութեան
Ատենադպիր | Ատենապետ
Թ. Յ. Գէորգեան | Սարգիս Աբրահամեան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԹԵՐԹՈՆ
ԳՐԵՑ
Դ. ՑՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

Գաղղիացի նշանաւոր գիտնականին վերայ գրուած տեսութիւն մ'է, մանկական քաղաքական եւ փորձական խնդրոց վրայ խորհրդածութիւններ պարունակող գործ մը, որոյ ընթերցումն բաւ մեզ անհրաժեշտ է առաջին կարգացողներու, ինչպէս նաեւ քաղաքականութեան հետամուտ ըլլողներու։

Գին 6 ղուրուշ. 'ի գտնուի ամեն գրավաճառաց քով։

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Կայսերական զօրաց համար 30,000 օխայ օձառ 15 1/2 դր. Սեպեհի եղ առաջարկող գանուելով ասոր վերջնական գնահատութիւնը պիտի կատարուի 'ի Տօփ Հանէ երկուշաբթի յունուարի 4 ին բաւ հին ժամուն։

31 դեկտեմբեր
Ի Գուռան Ապարատեան

Այս լրագիրը շաբաթը երեք անգամ կը հրատարակուի, երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը։ Բաժանորդագրութեան տեղին են Կ. Պոլիս Զինիլի Խանը վերի յարկը թիւ 6 Մասիսի խմբագրատունը եւ գաւառաց մէջ հետեւեալ հոգաբարձուաց անձանց։

ԻԶՄԻՐ. Յովհան աղա Տէոէեան։
ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ. Թագոս աղա ոսկերիչ։
ԱՏԱՊԱԶԱՐ. Ցարութիւն աղա Նազարէթեան։
ՏՐԱՊԻԶՈՆ. Խաչատուր աղա Էլմասեան
ԿԱՐԻՆ. Կարապետ էֆէնտի Գաքորեան։
ՍԵԲԱՍՏԻԱ. Վարդան էֆէնտի Արգարեան։
ԵԱՖ. Մ. աղա Խաչիկեան։
ՀԱԼԷՊ. Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան։
ԵՐԶՆԿԱՅ. Ընթերցասիրաց Թանգարան
ՎԱՆ. Գրիգոր աղա Խաչանեան։

Որիշ քաղաքներէ աւտրագրուիլ ուզողներն այս տեղերէն մէկուն հետ կրնան թղթակցիլ։

Խմբագիր—Տնօրէն
Յ. Ս. ԽԻԹԽԻՃԵԱՆ.

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ
Կ. ՊՈԼԻՍ ԶԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒՆ ԵՐԹ ԵԿԵՒԻ ԺԱՄԵՐԸ
1874 ՅՈՒՆՎԱՐ 1 ՈՒՐԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ 'Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ
Եւրոպական եզերք

2 30 1 Ենիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքոզ Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար։
2 45 19 Ենիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինիա Էմիրկեան, Ռ. Հիսար, Պէպէք։
3 15 12 Բուզճիլի եւ Անատօլու Գավագ, Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Հիսար, Պէպէք, Վանիքէօյ։
3 15 23 Պիւյիւքտէրէէն Պէյքոզ, Բոյաճըգիւղ, Կանլըճա, Հիսար Գանտիլլի, Արնաւուտքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթաքէօյ, Գուզկունճուգ, Պէշիկթաշ (Ուրբաթ ձայն)
4 30 22 Մէզարպուրնուէն Պիւյիւքտէրէ Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ Գապաթաշ։
5 30 19 Պիւյիւքտէրէէն Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինիա Էմիրկեան Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչ. Օրթ. Պէշիկ.
7 5 Ենիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքոզ, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Կանլըճա, Ռ. Հիսար, Գանտիլլի, Արնաւուտքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթաքէօյ, Գուզկունճուգ, Իսկիւտար, Գապաթաշ։
8 45 23 Ենիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքոզ, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
9 45 6 Պիւյիւքտէրէէն Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
Արեւելեան եզերք
2 15 23 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
2 45 11 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
3 15 6 Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
4 25 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
4 45 11 Արնաւուտքէօյէն Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
10 15 22 Արնաւուտքէօյէն Գուզկունճուգ (բաց 'ի ուրբաթ)։
11 25 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջէ։
Ասիական եզերք
2 30 5 Վանիքէօյ Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ, Գապաթաշ։
2 15 17 Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքոզէն Բոյաճըգիւղ, Կանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ։
4 30 21 Պէյքոզ, Բոյաճըգիւղ, Կանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ (բացի ուրբաթ օրերէ)։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ
Եւրոպական եզերք
3 45 5 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիկթաշ, Գուզկունճուգ, Օրթաքէօյ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ, Գանտիլլի, Ռ. Հիսար, Կանլըճա, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Պէյքոզ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ։
4 19 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Հիսար Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ։
6 15 23 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուր., Արնաւուտքէօյ, Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Պէյքոզ, Թարապիա, Պիւյ. Ենիմ.
8 6 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ։
10 12 Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ եւ Գավագներ։
10 30 4 Պէշիկթաշ, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Պէյքոզ Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ։
10 45 19 Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Իսթինիա, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ։
11 15 23 Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու (բացի ուրբաթ օրերէ)
11 15 22 Պէշիկթաշ, Գուրուչեշմէ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ (ուրբաթ օրերը Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ)։
Արեւելեան ծէր
3 15 25 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ։
4 10 11 Ուղղակի Արնաւուտքէօյ։

9 45 22 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ, (բաց 'ի ուրբաթ օրերէ)։
10 25 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ Արնաւուտքէօյ։
11 11 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ։
11 45 6 Պէշիկթաշ, Գուզկունճուգ, Գուրուչեշմէ։
11 45 25 Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ։
Ասիական եզերք
10 15 17 Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Հիսար, Կանլըճա, Բոյաճըգիւղ, Պէյքոզ Պիւյիւքտէրէ (ուրբաթ օրերը ժամը 10ին)։
11 20 Գուզկունճուգ Պէյլէրպէյի Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ Գանտիլլի Հիսար, Կանլըճա, Բոյաճըգիւղ, Պէյքոզ։
11 30 5 Գապաթաշ, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ։

ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ
Վոսփորէն իջնող շոգենաւերը
Ժամ. Թիւ չոգեն.
2 30 Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինիա, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
2 45 Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
3 Պէյքոզ Բոյաճըգիւղ, Կանլըճա, Հիսար, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ։
3 Գալաթէն Ենիմահալլէ, Պիւյիւքտէրէ Թարապիա Ենիքէօյ Էմիրկեան Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
4 15 Ենիմահալլէ, Պիւյիւքտէրէ Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկեան Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ, Գապաթաշ։
4 15 Պիւյիւքտէրէ, Պէյքոզ, Բոյաճըգիւղ, Կանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ
5 30 Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Իսթինիա, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչ. Օրթաքէօյ, Պէշիկ.
6 45 Ենիմահալլէ, Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքոզ Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Կանլըճա, Ռ. Հիսար, Գանտիլլի, Արնաւուտքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթաքէօյ, Գուզկունճուգ, Իսկիւտար, Գապաթ.
8 15 Ենիմահալլէէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Ռ. Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Գուրուչեշմէ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
8 30 Պիւյիւքտէրէէն Պէյքոզ, Բոյաճըգիւղ, Կանլըճա, Հիսար, Գանտիլլի, Վանիքէօյ, Չէնկէլքէօյ, Պէյլէրպէյի, Գուզկունճուգ, Իսկիւտար։
9 45 Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Պէյքոզ, Էմիրկեան, Պէպէք, Արնաւուտքէօյ, Պէյլէրպէյի, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ Գապաթաշ։
10 Մէզարպուրնուէն Պիւյիւքտէրէ, Թարապիա, Ենիքէօյ, Էմիրկեան, Հիսար, Արնաւուտքէօյ, Օրթաքէօյ, Պէշիկթաշ։
Կամուրջէն ելնող շոգենաւերը
3 15 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու
3 45 Գապաթաշ, Իսկիւտար, Պէշիկթաշ, Գուզկունճուգ, Օրթաքէօյ, Պէյլէրպէյի, Արնաւուտքէօյ, Գանտիլլի, Ռ. Հիսար, Կանլըճա, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Պէյքոզ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ։
5 Իսկիւտար, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Գանտիլլի, Հիսար, Կանլըճա, Բոյաճըգիւղ, Պէյքոզ, Պիւյիւքտէրէ։
4 30 Գապաթաշ, Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ Ենիմահալլէ։
6 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Պէյքոզ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ։
8 15 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա Պիւյիւքտէրէ, Մէզարպուրնու։
10 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ, Ենիմահալլէ Ռ. եւ Ա. Գավագներ։
10 Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Հիսար, Կանլըճա, Բոյաճըգիւղ, Պէյքոզ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ։
10 45 Գապաթաշ, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլքէօյ, Վանիքէօյ, Գանտիլլի, Հիսար, Կանլըճա, Բոյաճըգիւղ, Պէյքոզ։
11 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Արնաւուտքէօյ, Պէպէք, Ռ. Հիսար, Էմիրկեան, Իսթինիա, Ենիքէօյ, Թարապիա, Պիւյիւքտէրէ։
11 30 Պէշիկթաշ, Օրթաքէօյ, Գուրուչեշմէ, Արնաւուտքէօյ։
11 30 Գապաթաշ, Գուզկունճուգ, Պէյլէրպէյի, Չէնկէլ. Վանիքէօյ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑԻՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
2 ՅՈՒՆՎԱՐ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ՂՈՒՐՈՒՇԷՆ)

Լոնտրա 3 ամիս	ղուրուշ	110 1/2—110 3/4	
Մարսիլիա	»	——	

ԸՆԹԱՑԻՔ ԴՐԱՄՈՑ
2 ՅՈՒՆՎԱՐ

Անգղ. լիրա	ղուրուշ	110,20
Նաբոլէոն ոսկի	»	88, 8
Իմբէրիալ ռուս	»	89,15
Ֆիորինօ	»	51,25
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հինգնոց	»	104 1/2—105 1/2
Պէճիտ	»	115 1/2

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 2 ՅՈՒՆՎԱՐ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա	29	—31	
»	» Ազագ	30	—32	»
»	» Պալէզ	30	—32	
»	» Պուրկազ	30	—32	»
»	» Թէքիրտաղ	30	—32	
կակուղ	Ազագ	29	—31	»
»	» Պէսարապիա	29	—31	»
Կիրքա Թունա		29	—31	»
Ցորեն կակուղ	Պուրկազ	25	—29	

»	» Վառնա	25—29	
»	» Պալէզ	25—29	
Եգիպտացորեն Թունա		—	
»	Անատոլ.	17	—18
Գարի Թունա		13—14	
»	Անատոլ.	—	

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽՈՉԱԿ ՉՈՐ

Պուրսա	ղուրուշ	
Անատոլու	»	
Քոյա	Փրանք ոչ գին կայ	
Լարնէք	» եւ ոչ ծնող	
Տալաք		

ԲԱՄԲԱԿ

		Ղուրուշ
Ատանա	հօխա	10 —
Իզմիր	»	10 —
Սամսոն	»	8 1/2—
Պօլուվատան	»	6 1/2—
Վրաստան	»	7 1/2—

ԲՈՒՐԴ

Անատոլու լուացուած	հօխա	8 1/2— 9	
»	չլուացուած	»	5 1/2— 5 3/4
Բուլկէի լուացուած		»	10 —
»	չլուացուած	»	6 1/2—
Վրաստան լուացուած		»	—
»	կէսլ ուացուած	»	14 —16
»	չլուացուած	»	28 —30
Տօրթումա		»	8 —
Լամի Շէհիր		»	6 —

ՄԱԶԸ

Պօլուվատան	հօխա	10 1/2—
Անատոլու	»	10
Ձիւթակ	»	—

ՃԻՒՐԻ

Գալաթիոյ Ա. տեսակ		հօխա	17 1/2—
» Բ.	»	»	16 1/2—
Էնկիւրիւ	»	»	16 —
Թօզադ	»	»	15 —
Ազիզիէ	»	»	14 —
Եօզղադ	»	»	14 —
Զօրում		»	14 —

ԹԻՖԹԻՔ

Էնկիւրիւ	հօխա	33	—40
Գասթամոնի	»	33	—40
Պէյպազար	»	33	—40
Զէրպէզ	»	33	—40
Վան	»	20	—

ԱՅԾԻ ՄՈՐԹ

Ատանա	8-9 1/2	հատը մէկ Օ. Լ.		
Եօզղադ	»	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Էրզրում	»	»	»	»
Գայսէրի	»	»	»	»

ԶԻԹ

Մուտանիա	հօխա	8 —
Այվալը	»	7 1/2—
Սաքըզ	»	9 —
Միտիլի	»	8 —

Պէճիտ Թուղթ Եղերին մէջ		9 1/2	—10
Ցուլէս Դատերմանտրի	հօխա	—	
Աֆիոն	»	350	—360
Քիթրէ	»	20	—26
Մուսատ	»	3 1/2	— 4
Կասոտ ատ Անատ.	թխէ	26	—28
» Բուլկէի	»	—	
Միատոյս Պաղեկ. Եէշտ	»	33	—46

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		ղուրուշ	
Խահվէ Ռիօ Ա. տեսակ 100 հօխ.		1050	—
« Բ. »	»	900	—
Եէմէն	»	18	
Շաքար փոշի Անգղ. Խնդ.		276	—2 0
» » Գաղղ.	»	—	
» գլուխ Գաղղ.	»	—	
Չայ Թօնիօ	հօխան	22	—25
» Բէքօ ծաղիկ	»	50	—60
Անագ գալայ	կանդ.	990	լիր.
Պղպեղ (պիպէր)	հօխա	9 1/2	—
Երկաթ չիլի ու Պէճիկայա »		130	—140
» » Մասպաս »		140	—160
Չինք տախտ. 100 հօխա Փր.		101	—
Երկաթ ձողաձեւ		58	—60
» տախտակ		105	—
» բեւեռներ		64	—66
Քարֆիլձա		95	—
Բրինձ Լօմպէրթ 100 Փիւ Փր.		42	—
Կարապ եղ Ռուսիոյ	գր.	14 1/2	—
Խավիար	»	26	—